

Status for arbeidet med utredning av interkommunalt samarbeid

Informasjon til kommunestyret i Midtre Gauldal, 3. februar 2026

Vi er godt i gang – politisk behandling nærmer seg

- Dette prosjektet handler om å etablere et helhetlig og bærekraftig interkommunalt samarbeid mellom tre kommuner – med mål om bedre og effektive tjenester, styrket forvaltning og mer robust organisering.
- Vi står overfor et felles utfordringsbilde: demografi, økte krav til velferd og digitalisering. Press på økonomien.
- Samarbeid er én viktig strategi for å sikre bærekraftige tjenester.
- Viktige forutsetninger er:
 - Likeverdig samarbeid mellom egne kommuner.
 - Eksisterende samarbeid innen IT.
 - Fast samarbeidsregion om flere oppgaver.
 - Folkevalgt styring og kontroll.

«Bærekraftige og innovative kommuner 2030»

Etablering av et helhetlig interkommunalt samarbeid bl.a. innen administrative tjenester, samfunnsutviklingsområdet mm

Prosjektbeskrivelse og søknad til Statsforvalter om prosjektskjønn 2026 – bærekraftige tjenester og forvaltning

0. Bakgrunn

Kommunedirektør/rådmann i de tre kommunene satte i november 2024 i gang et arbeid med å utrede interkommunalt samarbeid, i første omgang innenfor administrasjon og støttejenester. Hensikten har vært innovasjon og utvikling, som grunnlag for å skape bærekraft i kommunale tjenester og forvalter. Vi går nå videre og utvider samtidig arbeidet til flere samarbeidsområder.

Arbeidet har siden starten vært bredt anlagt, forankret i kommunestyrene og med ivaretagelse av medvirkning og medbestemmelse. Framdriften var lagt opp i faser, og sommeren 2025 var det tanken at det skulle politisk behandles sak der ble tatt stilling til å gå videre til gjennomføringsfase og dermed etablering av konkrete samarbeidsløsninger.

Utredninger fra fase 1 på områdene «lønn, regnskap og fakturering» og «sentralbord, arkiv og postmottak» er levert. På grunnlag av dette har kommunedirektør/rådmenn i mai 2025 besluttet at:

- Vi går videre til neste fase av arbeidet på de temaområdene som allerede er utredet. Samarbeid her kan bli etablert raskere enn de områdene der vi nå starter nye utredninger.
- For å lykkes, må vi bruke litt mer tid for å sikre god nok forankring i hele organisasjonen og politisk. Alle tre kommuner er i krevende situasjoner ift økonomi og omstilling av organisasjonene.
- Behovet for å effektivisere gjennom innovasjon og omstilling, blir stadig tydeligere. Kommunestyrene ønsker å utvide antall områder vi ser på muligheten for samarbeid på. Derfor utvides prosessen til å omfatte utredning om tjenestesamarbeid innen plan, byggesak, oppmåling, geodata og landbruk. Samarbeid om samfunnsikkerhet og beredskap vil også bli sett på.
- Opprinnelig plan var behandling av sak i juni 2025 i alle tre kommunestyre. Dette justeres slik at rådmann/kommunedirektør gir en muntlig orientering til kommunestyrene for sommeren 2025. Sak om framdrift og beslutning i det tre kommunestyrene, utsettes til høsten 2025.
- For å få helhet og kraft nok i arbeidet, trengs en prosjektleder til å drive fram arbeidet.
- Vi vil søke Statsforvalter om prosjektskjønnsmidler. Vi har ambisjoner om å lykkes om å samarbeide på områder som vil bidra til omstilling og innovasjon i våre tre kommuner. Dette er mye opp til oss selv, men vi ser at vi trenger ekstern bistand som gjør oss i stand til å kjøre en grundig og skikkelig prosess. Begrunnelsen er at alle kommunene er svært presset på tid og kapasitet fordi vi driver dagdrift, utvikling og omstilling samtidig. Blir ikke prosessene god nok, er det risiko for at vi ikke lykkes selv om behovet for samarbeid er tydelig til stede.

Hva er gjort fram til dd

- Utredning startet nov 2024 – forankret i kommunene
- Fase 1: utredet og levert rapporter på a) lønn, regnskap og fakturering og b) sentralbord, arkiv og postmottak.
- Våren/høsten 2025
 - Søkt og fått skjønnsmidler fra Statsforvalter til utredning av helhetlig samarbeid innenfor administrative tjenester og samfunnsområdet.
 - Restart; endret tidsplan og endret innretning på styrende organer og arbeidsgruppene for å sikre åpenhet, medvirkning og medbestemmelse.
 - Informasjon til ansatte
 - Vurdert hvilke områder vi skal utrede på samfunnsområdet: plan, byggesak, oppmåling, geodata, landbruk, samfunnssikkerhet og beredskap, klima og miljø
- Informert kommunestyrene og andre folkevalgte organ.

Hvorfor samarbeide?

Kan kommunene løfte i flokk?

Foto: Leif Arne Holme.

Hva kan kommunene gjøre når de mangler penger eller fagfolk (eller begge deler), samtidig som de får færre innbyggere i yrkesaktiv alder, og skal levere tjenester av høy kvalitet på mange områder? Ett svar kan være mer samarbeid.

Publisert 14.04.2025

Kronikk av Frank Jenssen, statsforvalter i Trøndelag

Det er ikke enkelt å drive en kommune om dagen. Prisvekst, økte rentekostnader og økt etterspørsel etter kommunale tjenester bidrar til trangere kommuneøkonomi, også i Trøndelag. Hos Statsforvalteren er vi bekymret for at stadig flere kommuner har fått alvorlige økonomiske

«Skal kommunene i Trøndelag klare å håndtere utfordringene som ligger foran oss, mener vi hos Statsforvalteren at det er behov for mer omfattende og langsiktig interkommunalt samarbeid, helst i mer faste konstellasjoner»

Kommunestyret i Midtre Gauldal har sagt at:

1. Interkommunalt samarbeid er en strategi vi velger for å forsterke grunnlaget til å stå som egen kommune
2. Samarbeid nordover mot Trondheimsregionen er ønsket samarbeidsretning

Mulige fordeler og gevinster

1. Bedre kvalitet på tjenester og sterkere fagmiljøer
2. Økt kapasitet og gjennomføringsevne
3. Økonomiske gevinster (men ofte først på lang sikt)
4. Større strategisk handlingsrom
5. Bedre styring når modellene er riktig valgt
6. Interessepolitisk tyngde - sammen

Viktige suksessfaktorer er:

- Begrenset antall deltakere. Viktig for tillit, tydeligere styring og mer smidige prosesser.
- Langsiktighet og strategisk forankring.
- Gode styringsmodeller og tydelige avtaler. Viktig for å sikre demokratisk ansvarlighet.
- Passende organisasjonsform for oppgaven.

Mulige ulemper

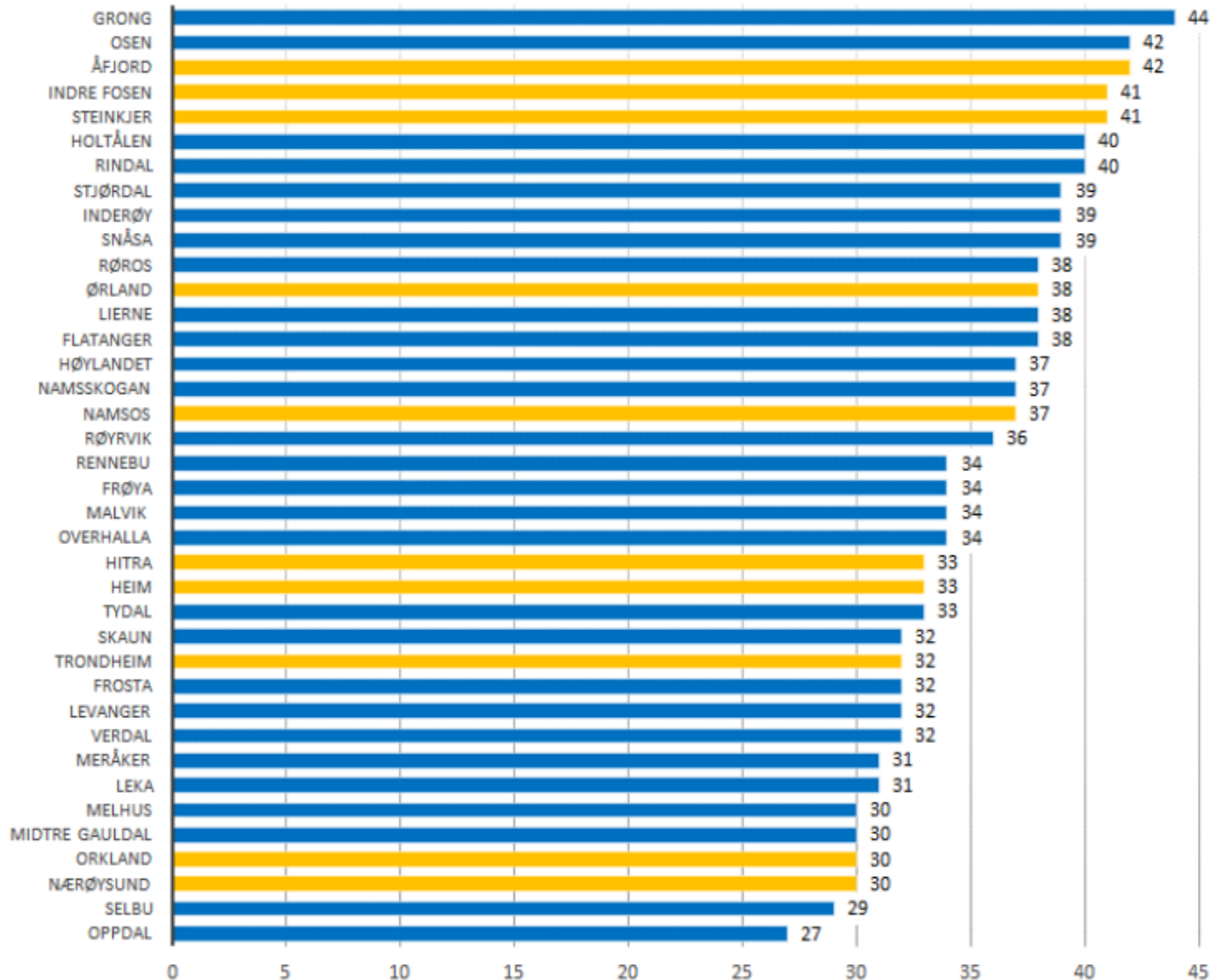

1. Demokratisk styring og kontroll
2. Kan redusere tilgang på ressurser, kompetanse og synergier mot relaterte tjenester og aktiviteter som «blir igjen» i kommunen
3. Øker behovet for oppfølging av samarbeidet og/eller eventuelt eierskapsoppfølging
4. Tillitsbygging tar tid

NB! Kommunen kan ikke delegere seg bort fra eller organisere seg bort fra ansvaret sitt

Omfang av interkommunalt samarbeid

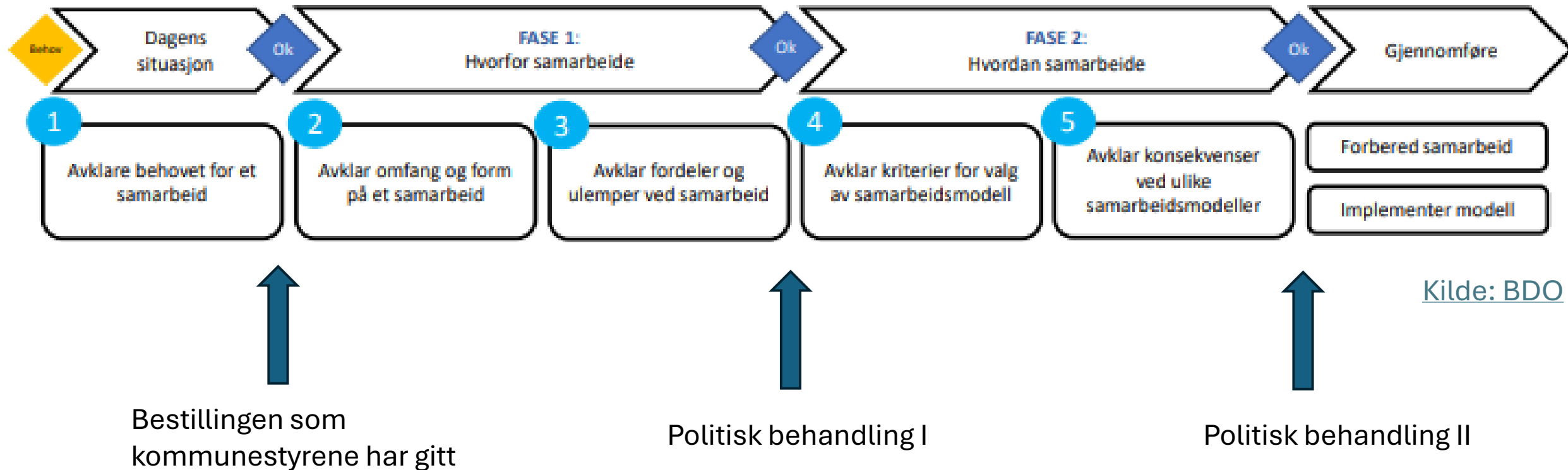
Antall ordninger pr kommune 2020

- Alle kommuner samarbeider, men noen mer enn andre
- Hos de som samarbeider mest, utgjør det 4-5 prosent av kommunenes økonomi og sysselsetting.
- Hoveddelen av kommunenes oppgaver innenfor drift av barnehager, grunnskole og pleie- og omsorgstjenester er ikke omfattet av interkommunalt samarbeid

[NIVI 2021:1](#)

Arbeidet vil foregå i to faser

Milepæler

Prosess-plan

Administrative områder

- sentralbord, arkiv og postmottak
- lønn, regnskap og fakturering

Utredning fase 2 - januar

Rapporter etter fase 2 - mai

Oppstart for konkrete samarbeid - januar 2027

Politisk behandling for fase 2 - januar/februar

Politisk behandling iverksetting av konkret og formelt samarbeid - juni

Samfunns-utvikling

Områder aktuelle for samarbeid er ennå ikke avklart

Utredning fase 1 - start desember 2025

Politisk behandling for fase 2 - juni

Oppstart konkrete samarbeid - august 2027

Rapporter etter fase 1 - mai

Politisk behandling iverksetting av konkret og formelt samarbeid - årsskiftet 2026/-27

Utvalgte områder

1. Administrative tjenester

- Utredning av områdene lønn/regnskap og servicekontor/arkiv
- Nettverk innenfor personal, kommunikasjon

2. Samfunnsutvikling

- Utredning av områdene plan/bygg, kart/geodata, landbruk
- Nettverk innenfor klima/miljø, beredskap

Felles metodikk

- Oppstartsmøter, bli kjent
- Tillitsvalgte i alle arbeidsgrupper, samt i styringsgruppen for prosjektet
- Informasjon i prosjektet og i «linjen»
- Gruppene understøttes av prosjektleder

Politisk sak kommer til behandling i februar/mars

Etter møte med de tre ordførerne, er det lagt opp til

- Første politisk behandling i formannskap 24.2 (felles alle kommuner) og i kommunestyret den 10.3.
 - Formell behandling også i AMU og med tillitsvalgte. Ellers orientering til alle råd og utvalg.
 - Innhold i saken: orientering om prosessen, administrative områder fase 2, samfunnsområde fase 1, mulige piloter og fagnettverk, hensyn som skal ivaretas
- Felles formannskapsmøte for de tre kommunene: 21. april
- Politisk behandling i juni 2026
 - Administrative tjenester. Sluttbehandling og ev oppstart av gjennomføringsfasen
 - Samfunnsområdet: Behandling av fase 1, ev oppstart av fase 2

Foruten sakene som kommer til behandling, så bør kommunestyret ta stilling om det er ønskelig å jobbe tematisk med temaet og/eller problemstillinger innenfor interkommunalt samarbeid

